

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши ћирилицом хемијском оловком. Срећно!

Одломак из приче *Весели гњавеж*

„Добар дан, пронашла сам ваш контакт у огласима, да ли фризируете и мачке?... Не? Ништа, хвала... Добар дан, да ли фризируете и мачке, молим вас?... У реду, хвала... Добар дан...”

Тако је Јулија звучала цело преподне...

„...али наше Луче је фино маче... Не, он вас никада не би огребао, побогу!”

Хм, не бих се ја баш кладио...

Све у свему, ниједан фризер у граду није прихватио да ме прими, сви фризирају само псе. Паметно.

И тако је све ишло као по плану, успешно сам избегавао улепшавање, док Јулија није рекла:

„Нема проблема, платићу двоструко! Хвала вам до неба, видимо се!”

Види ти то! Ипак се појавио један храбри маказодржац! Мораћу да му загорчам живот...

Пола сата зурења кроз прозор аутомобила касније... стигли смо у салон лепоте „Весели лавеж”. Пробаћу да опишем величину фризера Љубе: био је велики као три Јулије, као пет Силвија и као бар десет мојих мама Луција, што значи да је бар безброј пута био већи од мене! Али Луче се пакује у малим бочицама...

Чим су отворили вратанца мог транспортера, фркнуо сам, чисто да се зна ко шиша а ко тера миша! Затим је Љуба покушао да ме одобровољи гранулицом, на шта сам га гребнуо по руци. Он је јаукнуо, а ја сам мјаукнуо што у преводу значи: „Не буди беба, то су само мачкине ране!”

1.	Ко прича причу? Јулија Силвија Луче Љуба Луција <i>Заокружи тачан одговор.</i>	
2.	А. Који назив не може да има било који салон од оних које је Јулија звала? а) Мадин кутак б) Храбри фризер в) Весели лавез г) Љубин кутак <i>Заокружи тачан одговор.</i> Б. Зашто је Љуба пристао да прими Лучета? а) Зато што су Јулија и Љуба стари познаници. б) Зато што му је Јулија платила двоструко. в) Зато што познаје Лучетову мајку. г) Зато што је Луче миран. <i>Заокружи тачан одговор.</i>	
3.	А. Ко је Луче? дечак девојчица Јулијина млађа сестра маче Јулијина другарица <i>Заокружи тачан одговор.</i> Б. Ко је Луција? Јулијина рођака Јулијина мајка Силвијина другарица мачка <i>Заокружи тачан одговор.</i> В. Ко је Јулија? Лучетова сестра Луцијина другарица Силвијина ћерка девојчица <i>Заокружи тачан одговор.</i>	

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши ћирилицом хемијском оловком. Срећно!

Весели гњавеж

„Добар дан, пронашла сам ваш контакт у огласима, да ли фризируете и мачке?... Не? Ништа, хвала... Добар дан, да ли фризируете и мачке, молим вас?... У реду, хвала... Добар дан...”

Тако је Јулија звучала цело преподне...

„...али наше Луче је фино маче... Не, он вас никада не би огребао, побогу!”

Хм, не бих се ја баш кладио...

Све у свему, ниједан фризер у граду није прихватио да ме прими, сви фризирају само псе. Паметно.

И тако је све ишло као по плану, успешно сам избегавао улепшавање, док Јулија није рекла:

„Нема проблема, платићу двоструко! Хвала вам до неба, видимо се!”

Види ти то! Ипак се појавио један храбри маказодржац! Мораћу да му загорчам живот...

Пола сата зурења кроз прозор аутомобила касније... стигли смо у салон лепоте „Весели лавец”. Пробаћу да опишем величину фризера Љубе: био је велики као три Јулије, као пет Силвија и као бар десет мојих мама Луција, што значи да је бар безброј пута био већи од мене! Али Луче се пакује у малим бочицама...

Чим су отворили вратанца мог транспортера, фркнуо сам, чисто да се зна ко шиша а ко тера миша! Затим је Љуба покушао да ме одобривољи гранулицом, на шта сам га гребнуо по руци. Он је јакнуо, а ја сам мјакнуо што у преводу значи: „Не буди беба, то су само мачкине ране!”

Испоставило се да је то био погрешан потез са моје стране јер је затим уследила двочасовна освета фризера Љубе! Прво ме је купао све док и последњи трагови земље из саксије које сам пажљиво складиштио међу ножним прстима нису нестали. Затим ме је шишао и чешљао све док и последња плетеница коју сам пажљиво неговао иза ушију није била расплетена. Затим ми је секао нокте које сам планирао да истурпијам на кожној фотели из дневне собе. И на крају, као да ово мучење није било довољно, око врата ми је ставио плишану траку са звонцетом, тако да сваки непријатељ може да чује да долазим недељу дана пре него што се појавим испред њега!

Сви су били задовољни, и Љуба, и Јулија и сви моји бивши, садашњи и будући непријатељи — изгледао сам као безазлена пудла!

„О, како само дивно миришеш, Луче!”, рекла је Јулија, а ја сам зевнуо како бих показао равнодушност.

„Фуј! Луче! Кад си пре стигао да поједеш смрдибубу!”

1.	Овај одломак је подељен на 5 целина и свакој целини дат је наслов, али је њихов редослед промењен. Направи исправан редослед тако што ћеш испред сваког наслова уписати одговарајући број. Пази: један наслов је вишак и не припада тексту. ___ Силвија одводи Лучета ___ Лучетова намера ___ Лучетов тријумф ___ Љуба у акцији ___ Потрага за фризером ___ Јулијина досетљивост													
2.	Шта се од наведеног десило у тексту? а) Луче је променио власника. б) Луче је престао да се нада да ће избећи фризера. в) Јулија је одлучила да више не тражи фризера. г) Луче је решио да загорча живот Јулији. Заокружи слово испред тачног одговора.													
3.	<table><tr><td>Луче</td><td>девојчица</td></tr><tr><td>Јулија</td><td>фризер</td></tr><tr><td>Љуба</td><td>дечак</td></tr><tr><td>Луција</td><td>Лучетова мама</td></tr><tr><td></td><td>Луцијино дете</td></tr></table>	Луче	девојчица	Јулија	фризер	Љуба	дечак	Луција	Лучетова мама		Луцијино дете			
Луче	девојчица													
Јулија	фризер													
Љуба	дечак													
Луција	Лучетова мама													
	Луцијино дете													
4.	На основу текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table><tr><td>Фризер Љуба је већи од маме Луције.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr><tr><td>Мама Луција је већа од Јулије.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr><tr><td>Три Силвије су заједно мање од једног Љубе.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr><tr><td>Луција је упола нижа од Силвије</td><td>Т</td><td>Н</td></tr></table>	Фризер Љуба је већи од маме Луције.	Т	Н	Мама Луција је већа од Јулије.	Т	Н	Три Силвије су заједно мање од једног Љубе.	Т	Н	Луција је упола нижа од Силвије	Т	Н	
Фризер Љуба је већи од маме Луције.	Т	Н												
Мама Луција је већа од Јулије.	Т	Н												
Три Силвије су заједно мање од једног Љубе.	Т	Н												
Луција је упола нижа од Силвије	Т	Н												
5.	На основу текста, издвојили смо Лучетове особине, али је једна уписана грешком. Заокружи је. непослушан пркосан ловац неуредан равнодушан квариша тврдоглав													
6.	Зашто Јулија на крају приче помиње смрдибубу? а) Одушевљена је Лучетовим понашањем. б) Изненађена је Лучетовим поступком. в) Сматра да је Луче непоправљив. г) Захвална је Лучету, јер се плаши буба. Заокружи слова испред тачних одговора.													

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, пажљиво читај текстове, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице хемијском оловком. Срећно!

Одломак из приче *Миш краљице Викторије*

Једне ноћи, сасвим изненада, сиви порцелански миш окрену главу – прво лево, а затим десно.

– Ово што ћу вам сада испричати није забележила ниједна историја – рече сиви миш фигурама из витрине покрећући главу лево-десно, лево-десно. Сиви миш је био страшно љут на историчаре. Шта би им све рекао да га је пут којим случајем нанео у њихову близину!

Према фигурама из витрине односио се некако с висине, јер он није био обичан миш, мада је изгледао као и сви други мишеви од порцелана: имао је мале уши, дугачак реп, бркове и сиво крзно.

– Ја сам дворски миш – рече поносно. – Ја сам миш краљице Викторије! – додаде значајно и поклони се публици. Фигуре из витрине то протумачише као знак дворског васпитања.

– Признајем – настави миш – некада сам и ја био сасвим обичан миш коме су постављали мишоловке и кога су на сваком углу вребале дворске мачке. Али те ратоборне мачке нису биле ни упола онако храбре и ратоборне као оне из амбара о којима ми је причао деда. Дворске мачке биле су лење и размажене, увек сите и пресите. Хране је било у изобиљу, па смо се и ми мишеви свакодневно сладили. Поред таквих мачака могао сам мирно да протрчим кухињом с великим комадом сира. Мачка би ме одмах спазила, али се правила да ме не види и настављала је да дремучка поред ватре. А онда се у целу ствар умешао главни краљевски кувар. И све се наједном променило. Почео је немилосрдно да прогања дворске мачке, да их кажњава глађу и батинама, а неке су изгубиле лепу дворску службу. О, какво је грозно време настало! Нисмо смели да извиримо из рупа. Мачке су нам објавиле рат до истребљења. Али глад је глад. Она не пита можеш ли и како ћеш. Притерани глађу излазили смо из рупа и један по један страдали. Тако је погинуо и мој деда. Велики борац, који је делио мегдане с мачкама по амбарима и шупама, завршио је неславно у шапама дебеле дворске мачке Жанете. Толико сам се због тога ражалоштио да сам одмах почео да копам ходник у зиду. Тако ћу, мислио сам, заобићи све мачје страже и иза леђа им дрско украсти комад сира. Морао сам да осветлим деду. Копао сам и копао све док нисам изгубио оријентацију. Да бих видео где се налазим, изгрицкао сам рупу у зиду. Нисам ни сањао да се рупа налази у једном од четири угла краљичине собе. У ваздуху се осећао мирис мачака и ја сам храбро потрчао према средини собе. Застао сам као укопан. Очи у очи гледао сам с Њеним величанством краљицом Викторијом, коју сам знао само са слика. Краљица у тај мах врисну: – Упомоћ! Упомоћ!

У некој другој прилици ваљао бих се од смеха. Тада ме је понашање насмрт преплашене краљице потпуно збунило. Нисам ни сањао да се нас и краљице плаше и вриште чим нас угледају. И док сам размишљао шта да урадим, у собу улете стража.

– Држите га! Ухватите га! – викала је краљица, која се у међувремену попела на столицу.

У том тренутку помери се тешка сомотска завеса на прозору и неки човек паде пред краљицу молећи за милост. Краљица угледа нож у рукама незнанца и, поново вриснувши, паде са столице. Стража се, ако тако смем да кажем, на мој спас, устреми на тог плаћениг убицу непријатељске државе, одмах се установило.

Још сам могао да збришем и приметим траг свог присуства, али сам и даље стајао као прикован наред собе. Жеља да останем и својим очима гледам откривање највеће велеиздаје у историји победила је у мени страх...

Весна Видојевић Гајовић: *Приче из витрине*, Креативни центар, Београд, 2017.

1.	Повежи догађаје из текста са одговарајућим насловима: Догађај а) Миш копа тунел и случајно излази у краљичину собу. б) Миш закључује да се и краљице боје. в) Миш прича фигурама о свом пореклу. г) Миш говори о мачкама и дедином животу. д) Миш збуњено чека наред собе.	Наслов целине 1. Хвалисави миш у витрини 2. Неочекивани сусрет 3. Победа над страхом 4. Тешка борба за сир 5. Незнанци у соби	
2.	Како је главни краљевски кувар променио живот на двору? а) почео је да поставља мишоловке б) остављао је комадиће сира поред мишјих рупа в) навео је краљицу Викторију да поштује и мале животиње г) одвикао је мачке од удобног живота д) преселио је мачке у амбаре	<i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
3.	Која осећања проживљава миш на свом путу до краљичине собе? смиреност мудрост жалост дрскост осветољубивост изгубљеност изненађеност храброст	<i>Заокружи тачне одговоре.</i>	
4.	Повежи ликове са њиховим поступцима у овом одломку: Лик А) Краљица Б) дворска мачка В) деда Г) миш Д) нападач	Поступак 1. Дрема поред ватре. 2. Попела се на столицу у паници. 3. Пао је пред краљицу са ножем у руци. 4. Знатижељно остаје у соби. 5. Надмудрује противника.	
5.	Пажљиво прочитај текст па на цртама испред тврдњи напиши Т ако је тврдња тачна, или Н ако је нетачна. ___ Миш је био поносан што је дворски миш. ___ Краљица Викторија је знала за нападача пре него што га је угледала у својој соби. ___ Стражари су разумели због кога је краљица викала упомоћ. ___ Миш је на крају био потпуно изненађен зато што је изгубио оријентацију. ___ Фигуре из витрине сматрају да миш има дворско понашање.		
6.	Кога је краљица тачно тражила да стража ухвати у том тренутку и зашто? а) Тражила је да ухвате плаћеног убицу, јер је видела нож у његовим рукама. б) Тражила је да ухвате миша јер је мислила да је он покренуо неки тајни механизам у зиду. в) Тражила је да ухвате миша јер се само њега плашила у том тренутку, пошто убицу још није била ни приметила. г) Тражила је да ухвате и миша и убицу истовремено.	<i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
7.	Пажљиво прочитај одломак из Лафонтенове басне Сеоски и градски миш, па одговори на питања испод: Миш из града, становник пространог стана са отменим намештајем, персијским тепихом и сличним благодетима, позвао је свог рођака из села у госте. „Служи се, рођаче, да видиш шта ти ја овде пијем”, рече градски миш, наливајући свом сиромашном рођаку најскупље вино: шампањац. „Богме, овог у селу нема”, рече пољски миш и принесе чашу, али у то нешто трупну, а његов богати рођак победе у заклон. Овај, шта ће, стушти се за њим, очито је нека опасност.		

	„Шта би?“ уписа пољски миш свог домаћина. „Псст, пролази газда“, шапну му овај. Мало потом изађоше, и миш из села принесе залогај, кад – нешто шушну. Рођак му несташе у трену, сакри се, а овај опет за њим. „Шта сад би?“ уписа га. „Мачак!“, дрхтао је градски миш. Ипак, некако наставише градски ручак кад ли – трас, нешто лупи. Миш из града се кô без душе стушти у заклон а рођак за њим. „А сад?“, рече. „Шта је сад?“ „Собарица с метлом“, продахтa домаћин, дошавши себи од страха. „Хајде, сад можемо продужити.“ „Само ти продужи, рођаче“, рече му сеоски миш. „Ја одох кући, нисам рад да ми сваки залогај и сваки гутљај преседну. Него, дођи ти сутра код мене у поље. Нема, истина, шампањца и других ђаконија, ал’ оно што се нађе у кући јешћемо на миру, рођо, без страха... Кад те гледам, све се нешто присећам оне бабе што је често говорила: <i>Увек је добро кад се има више, ал’ само кад си безбрижан и чио: вредност богатства потпуно страх брише, слободан живот и с малим је мио!</i> 1. Које су све опасности (уљези) прекинуле ручак градског миша? а) Мачак б) Собарица с метлом в) Газда г) Рођак <i>Заокружи све тачне одговоре</i> 2. Шта је главни разлог због којег сеоски миш одбија да остане у граду? А) Шампањцац му је био превише хладан. Б) Није му се допао градски намештај. В) Сваки залогај му је преседао због сталног страха. Г) Пожурио је да убере жито у пољу. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i> 3. Која је главна порука коју сеоски миш преноси на крају басне? а) Боље је имати пуно хране него мало пријатеља. б) Слободан и безбрижан живот је вреднији од скупих гозби у страху. в) Градски мишеви су увек богатији од сеоских. г) Бабе у селу су мудрије од свих мишева у граду. <i>Заокружи све тачне одговоре</i>													
8.	Шта је заједничко ликовима у оба текста: поље амбар град мачке собарице стража опасност дворац рупа богатство сир <i>Заокружи тачне одговоре.</i>													
9.	На основу оба текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table border="1"> <tr> <td>Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>И дворски миш и градски миш се не брину за храну.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>У тексту мишеви слушају приче својих рођака.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> </table>	Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.	Т	Н	И дворски миш и градски миш се не брину за храну.	Т	Н	И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.	Т	Н	У тексту мишеви слушају приче својих рођака.	Т	Н	
Мачке значајно утичу на животе дворскогмиша и миша из града.	Т	Н												
И дворски миш и градски миш се не брину за храну.	Т	Н												
И градски миш, и дворски миш су искрени и говоре само голу истину о својим животима.	Т	Н												
У тексту мишеви слушају приче својих рођака.	Т	Н												

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, пажљиво читај текстове, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице хемијском оловком. Срећно!

МИШ КРАЉИЦЕ ВИКТОРИЈЕ

Једне ноћи, сасвим изненада, сиви порцелански миш окрену главу – прво лево, а затим десно.

– Ово што ћу вам сада испричати није забележила ниједна историја – рече сиви миш фигурама из витрине покрећући главу лево-десно, лево-десно. Сиви миш је био страшно љут на историчаре. Шта би им све рекао да га је пут којим случајем нанео у њихову близину!

Према фигурама из витрине односио се некако с висине, јер он није био обичан миш, мада је изгледао као и сви други мишеви од порцелана: имао је мале уши, дугачак реп, бркове и сиво крзно.

– Ја сам дворски миш – рече поносно. – Ја сам миш краљице Викторије! – додаде значајно и поклони се публици. Фигуре из витрине то протумачише као знак дворског васпитања.

– Признајем – настави миш – некада сам и ја био сасвим обичан миш коме су постављали мишоловке и кога су на сваком углу вребале дворске мачке. Али те ратоборне мачке нису биле ни упола онако храбре и ратоборне као оне из амбара о којима ми је причао деда. Дворске мачке биле су лење и размажене, увек сите и пресите. Хране је било у изобиљу, па смо се и ми мишеви свакодневно сладили. Поред таквих мачака могао сам мирно да протрчим кухињом с великим комадом сира. Мачка би ме одмах спазила, али се правила да ме не види и настављала је да дремуца поред ватре. А онда се у целу ствар умешао главни краљевски кувар. И све се наједном променило. Почео је немилосрдно да прогања дворске мачке, да их кажњава глађу и батинама, а неке су изгубиле лепу дворску службу. О, какво је грозно време настало! Нисмо смели да извиримо из рупа. Мачке су нам објавиле рат до истребљења. Али глад је глад. Она не пита можеш ли и како ћеш. Притерани глађу излазили смо из рупа и један по један страдали. Тако је погинуо и мој деда. Велики борац, који је делио мегдане с мачкама по амбарима и шупама, завршио је неславно у шапама дебеле дворске мачке Жанете. Толико сам се због тога ражалостио да сам одмах почео да копам ходник у зиду. Тако ћу, мислио сам, заобићи све мачје страже и иза леђа им дрско украсти комад сира. Морао сам да осветлим деду. Копао сам и копао све док нисам изгубио оријентацију. Да бих видео где се налазим, изгрицкао сам рупу у зиду. Нисам ни сањао да се рупа налази у једном од четири угла краљичине собе. У ваздуху се осећао мирис мачака и ја сам храбро потрчао према средини собе. Застао сам као укопан. Очи у очи гледао сам с Њеним величанством краљицом Викторијом, коју сам знао само са слика. Краљица у тај мах врисну: – Упомоћ! Упомоћ!

У некој другој прилици ваљао бих се од смеха. Тада ме је понашање насмрт преплашене краљице потпуно збунило. Нисам ни сањао да се нас и краљице плаше и вриште чим нас угледају. И док сам размишљао шта да урадим, у собу улете стража.

– Држите га! Ухватите га! – викала је краљица, која се у међувремену попела на столицу.

У том тренутку помери се тешка сомотска завеса на прозору и неки човек паде пред краљицу молећи за милост. Краљица угледа нож у рукама незнанца и, поново вриснувши, паде са столице. Стража се, ако тако смем да кажем, на мој спас, устреми на тог плаћениг убицу непријатељске државе, одмах се установило.

Још сам могао да збришем и приметим траг свог присуства, али сам и даље стајао као прикован наред собе. Жеља да останем и својим очима гледам откривање највеће велеиздаје у историји победила је у мени страх. Осим тога, желео сам да упамтим ствари из краљичине собе како бих, касније, имао о чему да причам унучићима. Али ту радозналост умело не платих главом. Кроз отворена врата ненадно се ушуљао Тигар, пругасти мачак, иначе краљичин миљеник. Ох, како се његове зенице намах сузише и трепет за сав мишји род у двору, иначе краљичин од силног

задовољства. Накостреши се, фркну. Затворих очи очекујући сигурну смрт. Али тада се собом проломи глас Њеног величанства:

– Не, Тигре! Пис! Остави га на миру. А ви, неверни дворани, клекните пред овим храбрим бићем. Једино њему, и само њему, могу да захвалим за свој живот, па макар сто пута био миш. Производим га зато за првог дворског миша. И тешко вама ако му буде фалила и длака с главе!

Том колачу се већ нисам надао. Нисам знао да ли да се смејем или да плачем од радости. Тигар увређено напусти собу, а дворани се један по један смерно поклонише преда мном. Положише ме на свилено јастуче и однеше у собу припремљену само за мене. И да вам не причам какве све повластице има први дворски миш, уз то и спасилац Њеног величанства. Обиље свакојаке хране испуњавало је углове моје собе. У знак посебне љубави краљица нареди да ми се око леве ноге намести златни прстен. Али о томе историја ћути. Ни једну једину реченицу, макар две речи, о спасиоцу Њеног величанства. Реците, зар то није неправда?

Миш је још жешће вртео главом лево-десно, десно-лево очекујући од слушалаца глас саосећања. Али фигуре су сматрале да је и то неки дворски обичај и нису томе придавале већи значај.

Једино се плава књига с дебелим корицама, смештена у самом углу витрине, стресе и једва чујно промрмља:

– Којешта! Шта би све било од нас кад би се у наше редове угурали овакви порцелански створови!

Весна Видојевић Гајовић: *Приче из витрине*, Креативни центар, Београд, 2017.

1.	Повежи кључне речи са датим насловима целина: Кључне речи а) порцелан, значај, витрина, историчари; б) велеиздаја, тигар, миљеник, очи, опасност. в) мишоловка, лењост, примена, глад, деда, стража. г) краљица, врисак, стража, столица, завеса. д) жалост, идеја, угао, забуна, освета. ђ) наредба, дворани, храброст, награда, књига	Наслов целине 1. Лепота дворског живота 2. Очи у очи 3. Изненадни спас 4. Миш и његове приче 5. Прича за унучиће 6. Грицкањем у историју				
2.	Зашто се љути дворски миш? а) Фигуре нису исказале довољно поштовања. б) Мегдани његовог деде нису ушли у историју. в) Историчари су сматрали његову храброст безвредном. г) Нема га записаног у плавој књизи <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>					
3.	Разврстај следеће речи тако да добијемо слику живота на двору: глад, лењост, топлина, прогон, размаженост, мир, страх, изобиље, лов <table><tr><td>Пре кувареве одлуке</td><td>После кувареве одлуке</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>	Пре кувареве одлуке	После кувареве одлуке			
Пре кувареве одлуке	После кувареве одлуке					

	Повежи ликове са њиховим кључним поступком у овом одломку:	
4.	Лик А) Краљица Б) Тигар В) Убица Г) Књига Д) Стража Поступак 1. Накострешио се и покушао да уплаши миша. 2. Дрхти од помисли на порцуланску историју. 3. Устремљује се на непријатеља. 4. Попела се на столицу у паници. 5. Пао је пред краљицу са ножем у руци.	
5.	Пажљиво прочитај текст па на цртама испред тврдњи напиши Т ако је тврдња тачна, или Н ако је нетачна. ___ Миш са висине гледа на остале. ___ Плава књига у витрини се дивила мишевој причи. ___ Иза завесе се налазио заштитник краљице. ___ Краљица Викторија вришти од узбуђења. ___ Миш је на крају био потпуно задовољан јер је добио златни прстен. ___ Краљица Викторија је дозвола миша у помоћ.	
6.	Допиши тачне одговоре на линијама тако да тврдње буду тачне. а) У тексту страх осећају: _____. б) Мачке из амбара су _____, а дворске мачке су _____. в) Причање прича у тексту слушају: _____. г) У тексту сазнајемо имена следећих ликова: _____	
7.	Пажљиво прочитај одломак из Лафонтенове басне <i>Сеоски и градски миш</i>, па одговори на питања испод: Миш из града, становник пространог стана са отменим намештајем, персијским тепихом и сличним благодетима, позвао је свог рођака из села у госте. „Служи се, рођаче, да видиш шта ти ја овде пијем”, рече градски миш, наливајући свом сиромашном рођаку најскупље вино: шампањац. „Богме, овог у селу нема”, рече пољски миш и принесе чашу, али уто нешто трупну, а његов богати рођак победе у заклон. Овај, шта ће, стушти се за њим, очито је нека опасност. „Шта би?”, упита пољски миш свог домаћина. „Псст, пролази газда”, шапну му овај. Мало потом изађоше, и миш из села принесе залогај, кад – нешто шушну. Рођак му несташе у трену, сакри се, а овај опет за њим. „Шта сад би?”, упита га. „Мачак!”, дрхтао је градски миш. Ипак, некако наставише градски ручак кад ли – трас, нешто лупи. Миш из града се кô без душе стушти у заклон а рођак за њим. „А сад?”, рече. „Шта је сад?” „Собарица с метлом”, продахта домаћин, дошавши себи од страха. „Хајде, сад можемо продужити.” „Само ти продужи, рођаче”, рече му сеоски миш. „Ја одох кући, нисам рад да ми сваки залогај и сваки гутљај преседну. Него, дођи ти сутра код мене у поље. Нема, истина, шампањца и других ђаконија, ал’ оно што се нађе у кући јешћемо на миру, рођо, без страха... Кад те гледам, све се нешто присећам оне бабе што је често говорила: <i>Увек је добро кад се има више, ал’ само кад си безбрижан и чио: вредност богатства потпуно страх брише, слободан живот и с малим је мио!</i>	

	Допуни следеће реченице: а) Кад шушне, појављује се _____. б) Кад тресне, појављује се _____. в) Кад трупне, појављује се _____.															
8.	Дата су значења појединих речи. Пронађи их у тексту, тако да добијемо мали речник: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td>добра срећа, корист</td> </tr> <tr> <td></td> <td>одабрано јело, посланица</td> </tr> <tr> <td></td> <td>место које пружа заштиту од опасности</td> </tr> <tr> <td></td> <td>нагло и брзо потрчати</td> </tr> </table>				добра срећа, корист		одабрано јело, посланица		место које пружа заштиту од опасности		нагло и брзо потрчати					
	добра срећа, корист															
	одабрано јело, посланица															
	место које пружа заштиту од опасности															
	нагло и брзо потрчати															
9.	На основу оба текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>И градском и дворском мишу прете исте опасности.</td> <td>T</td> <td>N</td> </tr> <tr> <td>Миш са села би се добро разумео са дедом.</td> <td>T</td> <td>N</td> </tr> <tr> <td>Градски миш би такође добио златни прстен да се нашао у соби краљице Викторије.</td> <td>T</td> <td>N</td> </tr> <tr> <td>У оба текста „... мишеви коло воде“.</td> <td>T</td> <td>N</td> </tr> </table>			И градском и дворском мишу прете исте опасности.	T	N	Миш са села би се добро разумео са дедом.	T	N	Градски миш би такође добио златни прстен да се нашао у соби краљице Викторије.	T	N	У оба текста „... мишеви коло воде“.	T	N	
И градском и дворском мишу прете исте опасности.	T	N														
Миш са села би се добро разумео са дедом.	T	N														
Градски миш би такође добио златни прстен да се нашао у соби краљице Викторије.	T	N														
У оба текста „... мишеви коло воде“.	T	N														

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице - хемијском оловком. Срећно!

Одломак из романа Улис Мур – временска капија

Силазак је опијао: точкови су се поамно окретали, а место се указивало мало-помало, кривину за кривином. Килмор Коув сачињавала је скупина ниских четвртастих кућа, обојених у много различитих боја, смештена на најзаклоњенијој страни залива. Пут који је ишао уз обалу пресецало је мноштво улица које су се спуштале из унутрашњости копна и твориле низ слова „Т” испред мора.

Као и сваке суботе, гомила аутомобила је трубила како би се изборила за место за паркирање дуж пристанишног кеја, а на шеталишту је владала весела врева.

Џулија стиже прва, сиђе с Риковог бицикла и прислони га на један саобраћајни знак који је опомињао возаче да не паркирају ту, због опасности од плиме која би могла однети аутомобил.

- Хеј! Спораћи! – довикну својим сапутницима кад је сустигоше.

- Овај бицикл... – прогунђа Џејсон. – Има само две брзине: или не мрда, или јури брзином светлости. Ако пипнеш кочнице, стане као укопан. Ако их пустиш, полети као ракета.

- Само нема добру равнотежу. Тежак је – објасни Рик.

Риђокоси дечак опет је био у свом елементу: село са тезгама на шеталишту, плажа по којој су јурили пси и деца, дрвени балкони гостионица пуни шареног цвећа, с погледом на море.

- Где је та Калипсо? – упита га Џулија, озарена што је окружује пријатна људска врева.

Рик им прокрчи пут гурајући бицикл. Успеше се једном улицом која је залазила дубоко у село. Прођоше крај кипа неког човека који је поносито држао ногу на сидру и избише на мали кружни трг, на коме је вода шикљала из фонтане исклесане у древном мегалитском камењу.

- Ту је – рече Рик. Показа им дрвени натпис једне радњице, који је гласио:

Калипсино острво

Добре књиге спасене из мора

Одложише бицикле.

Рик гурну врата и уђе. Звонце изнад довратка огласи се продорним звуком.

Изнутра, *Калипсино острво* је имало своју посебну драж. И сам ваздух као да је био крцат лепим осећањима и очекивањима. Књиге су биле нагомилане по поду, на ниским дрвеним степеницама, и сачињавале су неку врсту стазе којом се морало пажљиво корачати.

Пјердоменико Бакаларио/Јакопо Бруно: *Временска капија* - Улис Мур, „Бели пут”, Београд, 2009.

1.	Пажљиво прочитај текст па на цртама испред тврдњи напиши Т ако је тврдња тачна, или Н ако је нетачна. ___ Деца су одмах су угледали сеоце и запутили се ка њему. ___ Килмор Коув је тмурно, сиво место. ___ Пут уз обалу је раван и пуст. ___ У месту није било довољно места за паркирање. ___ Пут из унутрашњости је водио директно до мора.	
----	--	--

2.	Спој јунаке са бициклима које возе: 1. Џулија а) вози бицикл којем ништа не замера 2. Џејсон б) вози позајмљен бицикл 3. Рик в) вози стари непредвидиви бицикл															
3.	Калипсино острво било је: а) Уз обалу крај шеталишта б) Поред дрвеног балкона гостионице в) Крај малог кружног трга г) У улици узбрдо/низбрдо Заокружи слово испред тачног одговора.															
4.	Пажљиво прочитај следећи текст, па одговори на питања испод: Мегалит (од грч. megas - велик, lithos - камен) представља монументалну грађевину или структуру направљену од огромних камених блокова без употребе малтера. Карактеристични су за финални неолит, енеолит и рано бронзано доба (IV–III миленијум пре н.е.), а коришћени су углавном у култне, гробне или опсерваторијске сврхе. Најпознатији пример је Стоунхенџ. Порекло назива: Потиче из старогрчког језика, што буквално значи "велики камен". Типови мегалита: Менхир: Појединачни, усправни камен. Долмен: Структура од неколико усправних камена прекривених плочом, често гробнице. Кромлек: Камење поређано у круг (нпр. Стоунхенџ). Распрострањеност: Мегалитски споменици се налазе широм западне Европе, уз Медитеран, као и у деловима Африке и Азије. Значај: Зидани су удруживањем великих напора заједнице, што указује на развијену друштвену структуру у праисторији. Мегалити представљају сведочанство о напредним вештинама праисторијских људи у транспорту и обради стена. а) Ком типу мегалита припада онај поменут у тексту? Одговор: _____ б) На основу података из текста, где би могао да се налази овај мегалитски камен? Одговор: _____															
5.	Испод су места и саобраћајни знаци. Пажљиво прочитај одломак и поред места напиши број знака који би ту требало да стоји. <table><tr><th>Место</th><th>Број знака</th></tr><tr><td>ПРИСТАНИШТЕ 🚢🚢🚢</td><td></td></tr><tr><td>МОРЕ 🌊</td><td></td></tr><tr><td>ШЕТАЛИШТЕ 🚶🚶🚶🚶🐕🏠</td><td></td></tr><tr><td>Улица 🧑🏠👉</td><td></td></tr><tr><td>Кружни трг 🔄</td><td></td></tr><tr><td>Калипсино острво 🏝️</td><td></td></tr></table> Списак знакова: 1. 🚲 Пажња – бициклисти 2. 🔄 Кружни ток 3. 🚶 Пажња – пешаци 4. 🌊 Опасност од плиме 5. 🚫 Забрањено паркирање	Место	Број знака	ПРИСТАНИШТЕ 🚢🚢🚢		МОРЕ 🌊		ШЕТАЛИШТЕ 🚶🚶🚶🚶🐕🏠		Улица 🧑🏠👉		Кружни трг 🔄		Калипсино острво 🏝️		
Место	Број знака															
ПРИСТАНИШТЕ 🚢🚢🚢																
МОРЕ 🌊																
ШЕТАЛИШТЕ 🚶🚶🚶🚶🐕🏠																
Улица 🧑🏠👉																
Кружни трг 🔄																
Калипсино острво 🏝️																

6.	Пажљиво прочитај следећу песму, па одговори на питања испод: Село, Јован Дучић Виторог се месец заплео у грању Старих кестенова; ноћ светла и плава. Ко немирна савест што први пут спава, Тако спава море у немом блистању. Чемпресова шума бдије; месец на њу Сипа своје хладно сребро; одсијава Модро летње иње са високих трава. Затим крик. То крикну буљина на пању. Рибарско сеоце полегло на стену, И сишло у затон; и кроз маглу млечну Једва се назире, ко кроз успомену. Све је утонуло у тишину вечну. Ни шума, ни гласа; само једнолико Избија часовник ког не чује нико. Распореди следеће појмове, тако да табела буде исправно попуњена на основу песме. Једна појам је вишак. крик птице рибарско сеоце магла шума грање савест море <table><tr><th>ВИДИМО у песми</th><th>ЧУЈЕМО у песми</th></tr><tr><td> </td><td> </td></tr></table>	ВИДИМО у песми	ЧУЈЕМО у песми											
ВИДИМО у песми	ЧУЈЕМО у песми													
7.	Повежи строфе песме са одговарајућим мотивима и сликама. Један мотив је вишак. <table><tr><td>1. строфа</td><td>а) Потпуна тишина и једнолико откуцавање часовника</td></tr><tr><td>2. строфа</td><td>б) Крик буљине који прекида ноћни мир</td></tr><tr><td>3. строфа</td><td>в) Рибарско село у магли, приказ као кроз успомену</td></tr><tr><td>4. строфа</td><td>г) Месец заплетен у грању, мирно море у блистању</td></tr><tr><td></td><td>д) Олуја и узбуркано море</td></tr><tr><td></td><td>ђ) Чемпресова шума обасјана хладном месечином</td></tr></table>	1. строфа	а) Потпуна тишина и једнолико откуцавање часовника	2. строфа	б) Крик буљине који прекида ноћни мир	3. строфа	в) Рибарско село у магли, приказ као кроз успомену	4. строфа	г) Месец заплетен у грању, мирно море у блистању		д) Олуја и узбуркано море		ђ) Чемпресова шума обасјана хладном месечином	
1. строфа	а) Потпуна тишина и једнолико откуцавање часовника													
2. строфа	б) Крик буљине који прекида ноћни мир													
3. строфа	в) Рибарско село у магли, приказ као кроз успомену													
4. строфа	г) Месец заплетен у грању, мирно море у блистању													
	д) Олуја и узбуркано море													
	ђ) Чемпресова шума обасјана хладном месечином													
8.	Заокружи слово испред мотива који се појављује у оба текста? а) Градске улице и високе зграде б) Море као важан део простора в) Возила и саобраћај г) Историјске личности													
9.	Замисли да се радња текста о Килмор Коуву премешта у ноћ, у атмосферу песме „Село” Јована Дучића. Заокружи слово испред тачних тврдњи. а) Улицама би и даље владала весела врева људи који се шетају и купују књиге. б) Шарене боје кућа би изгубиле свој сјај и постале би нејасни обриси у „млечној магли”. в) Уместо трубе аутомобила, владала би апсолутна тишина, коју би реметио само неки далек, једнолик звук. г) Кип човека који држи ногу на сидру би под јаком дневном светлошћу постао још видљивији. д) „Калипсина острво“ би изгледало као да је утонуло у тишину, а не као место пуно очекивања.													

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице - хемијском оловком. Срећно!

ПОЧЕТАК И КРАЈ СВЕГА

- Нашао сам мото! – кликну. – Дођите да видите!

Џулија и Рик му се придружише. Џејсон се беше сагнуо до земље и додиривао је слова уклесана у камен. Поређана у правилним размацама, слова су сачињавала једну једину подужу реченицу.

- О...М...Е...М...О...Т... – отпоче са читањем Џејсон, задовољан што му то успева. Срећом, ово су била нормална слова. – Овде нам не треба никакав речник...- рече.

Међутим, варао се.

Обиђе једном целу собу а да није разумео ништа од онога што је читао. Порука је равномерно пратила читав обима пода, али чинило се да нема ни почетка ни краја. Био је то само неразумљив низ слова.

- Не значи ништа! – јадиковао је Џејсон.

И Џулија покуша да нешто прочита, без успеха. Но Рик поче да се смешка.

- Мото је само још једна препрека... – рече. – Тајна порука коју треба дешифровати. Као четири кључа. Као хијероглифи.

-...АБИУСРОМЕМОТ! – повика Џејсон љутито, читајући и даље.

Док је посматрала брата, ни Џулија не успе да се уздржи од осмеха.

- Зар ово није супер? Ево нас у мраку, у некој тајној соби куће саграђене на врху литице, за време олује и са тајном поруком коју треба да дешифрујемо! Ко се то плашио да ћемо се у Килмор Коуву досађивати?

Рик седе наред себе, кану мало воска на под и залепи на њега свећу. Потом узе лист на коме су преводили друге две поруке, једину оловку која је радила, па замоли Џејсона да му диктира урезана слова.

- Џулија, ти стани тамо и не мрдај, тако ће Џејсон знати кад буде направио пун круг.

- Ја не желим да умрем...- рече Џулија.

- И нећеш – одговори Рик. – Врата кроз која смо ушли и даље су ту, и још су отворена: не морамо наставити по сваку цену.

- Јеси ... јеси ли сигуран?

- М...О...Р...С...У... – поче Џејсон да диктира.

Рик затражи од Џејсона да направи још два круга, како би био сигуран да је добро записао.

На крају је порука гласила:

МОРСУИБААБИУСРОМЕМОТЕПСЕЕСПЕТОМЕ

- Добро... – прошапута. – Неразумљива је.

- Дај да видим – Џејсон седе крај њега. Прочита слова, па примети да на једном месту два „А” стоје једно уз друго.

- Пробај да их раздвојиш.

Рик послуша, па повуче линију између два „А”-

МОРСУИБА/АБИУСРОМЕМОТЕПСЕЕСПЕТОМЕ

Прочита: - МОРСУИБА... Подсећа ме на нешто... – изјави затим.

- Шалиш се, је л' да?

- Не... Ова реч... МОРСУИБА... видео сам је негде у Речнику.

Џејсон одушевљено скочи: - Стварно?

- Може бити. Да погледамо.

Рик се спусти на колена с Речником између њих, и поче да листа стране са старијим језицима. Брат и сестра, очарани помишљу да древност која их окружује, напетост су га посматрали.

- Ту смо! – грмну Рик показујући поглавље Речника под насловом Језик Месечевог народа. – Гледајте овамо: реч суиба значи „хитро”.

Можда су растумачили једну реч унутра поруке.

- Да проведемо да преведемо остатак – предложи Рик.

- Хеј! – узвикну тада Џејсон. – Може да се чита с обе стране... Гледајте! Једнако је!

Збиља, ако се крене од два „А” и читају се слова с десне стране, писало је АБИУСРОМЕ. А и то се могло прочитати и здесна налево. Али не само то: кад се дође до краја те реченице, с десне или с леве стране, читање се могло наставити с другог краја, као прстен.

Била је то реченица у облику круга, која се могла читати у оба смера, без почетка и без краја. Чаробна реченица.

Реченица која, бар до тог тренутка, није значила ама баш ништа.

Тако се деца задубише у превођење са језика Месечевог народа, народа за који иначе никад нису чули и који се није помињао у школским уџбеницима. На њихову срећу, Речник заборављених језика био је као створен да им помогне у том послу. На основу података из књиге, успели су да препознају и издвоје неколико речи које су сачињавале кружну реченицу.

Сређен и издељен на речи, мото је звучао овако:

ES PET OMEMOR SUIBA ABIUS ROMEMOT EPSE

И ту је Речник заборављених језика учинио чуда: за мање од четврт сата, све речи беху претворене у свој данашњи облик.

Односно: КРЕЋЕМО СЕ ХИТРО ПО МРАКУ ОД ВАТРЕ СМО ЖАРКЕ У СТРАХУ.

Одломак из романа УЛИС МУР - ВРЕМЕНСКА КАПИЈА, Пјердоменико Бакаларио/Јакопо Бруно, Издавачка кућа „Бели пут”, Београд, 2008.

1.	Заокружи слова испред одговора који могу бити наслови овог одломка: а) Тајна кружног писма б) Ноћ у Килмор Коуву в) Загонетка временске капије г) У потрази за речником	
2.	Поделили смо одломак на целине, али смо им испреметали редослед. Бројевима испред наслова целине одреди исправан ресолед целина (тј. одреди план текста). Пази, један наслов је вишак. ___ Покушај дешифровања ___ Речник Месечеве собе ___ Риков план ___ Помоћ речника ___ Проналазак тајне поруке ___ Симболика круга	
3.	3. На основу текста допуни следеће реченице тако да исказ буде тачан: а) Џејсон је обишао собу _____ пута. б) У одломку страх показује само _____. в) Деца заједно преводе _____ поруку. г) Језик Месечевог народа _____ у уџбеницима.	
4.	Повежи јунака са одговарајућим низом емоција тако што ћеш уписати број јунака на празнину испред низа: 1. Џејсон 2. Џулија 3. Рик ____ задивљено, очарано, напетост ____ задовољно, задивљено, љутито, очарано, напетост ____ узбуђено, разочарано	

5.	На основу текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table border="1" data-bbox="191 132 1357 405"> <tr> <td>Џејсоново откриће је омогућило да схвате начин на који треба реченицу прочитати.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Деца се налазе затворена у тајној соби.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Килмор Ков је место где се радња одломка дешава.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>У Речнику се налазе само речи из језика Месечевог народа.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Деци је требало тачно 15 минута да дешифрију поруку.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> </table>	Џејсоново откриће је омогућило да схвате начин на који треба реченицу прочитати.	Т	Н	Деца се налазе затворена у тајној соби.	Т	Н	Килмор Ков је место где се радња одломка дешава.	Т	Н	У Речнику се налазе само речи из језика Месечевог народа.	Т	Н	Деци је требало тачно 15 минута да дешифрију поруку.	Т	Н				
Џејсоново откриће је омогућило да схвате начин на који треба реченицу прочитати.	Т	Н																		
Деца се налазе затворена у тајној соби.	Т	Н																		
Килмор Ков је место где се радња одломка дешава.	Т	Н																		
У Речнику се налазе само речи из језика Месечевог народа.	Т	Н																		
Деци је требало тачно 15 минута да дешифрију поруку.	Т	Н																		
6.	Прочитајте два објашњења везана за писма, па одговорите на питања испод: Пиктографско (сликовно) писмо је један од најстаријих облика комуникације, настао у праисторији, где се информације преносе директним цртањем предмета, бића или појава. Сlike (пиктограми) директно представљају оно што приказују, на пример, цртеж сунца означава сунце, а не апстрактан појам. Ово писмо није везано за језик. Кључне карактеристике пиктографског писма: Директна репрезентација: Пиктограми приказују физичке објекте или акције. Једноставност: Знаци су схематски цртежи. Универзалност: Могу их разумети људи који говоре различите језике, јер се не заснивају на гласовима. Примена: Користило се у праисторији за записивање догађаја, а данас има значајну улогу у знаковима упозорења, саобраћајној сигнализацији, упутствима за употребу и дизајну. Пиктографско писмо се разликује од идеографског (које користи симболе за појмове). У 21. веку, пиктограми су поново постали важни у информатици и међународној комуникацији. (АИ белешка) Под писмом се подразумева систем договорених графичких симбола за бележење информација, њихово преношење, ширење и чување. Данас познајемо четири облика писма: Пиктографско (сликовно) – користи сличице за пренос информација Идеографско (појмовно) – помоћу симболичког цртежа означава поједину реч или њен најкарактеристичнији део Слоговно (силабичко) – знаци обележавају слоге и Фонетско (гласовно или алфabetско) – сваки словни знак означава глас или звучну групу. Први пут је примењено у феничанском писму. Касније су га усавршили Грци, а од грчког писма су се даље развиле ћирилица и латиница. Извор: www.tehnologijastampe.wordpress.com/2018/19/писмо-и-типографско-писмо/ На основу оба претходна текста, заокружи Т за исправан исказ или Н за неисправан. <table border="1" data-bbox="191 1724 1357 1976"> <tr> <td>Оба објашњења помињу више писама која се и данас користе.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Пиктографско писмо се не везује за језик.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Информације се и данас могу преносити пиктографским писмом.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Текст је написан писмима која су се развила из грчког.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Ћирилично писмо води порекло од феничанског писма.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Идеографско писмо није сложеније од пиктографског</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> </table>	Оба објашњења помињу више писама која се и данас користе.	Т	Н	Пиктографско писмо се не везује за језик.	Т	Н	Информације се и данас могу преносити пиктографским писмом.	Т	Н	Текст је написан писмима која су се развила из грчког.	Т	Н	Ћирилично писмо води порекло од феничанског писма.	Т	Н	Идеографско писмо није сложеније од пиктографског	Т	Н	
Оба објашњења помињу више писама која се и данас користе.	Т	Н																		
Пиктографско писмо се не везује за језик.	Т	Н																		
Информације се и данас могу преносити пиктографским писмом.	Т	Н																		
Текст је написан писмима која су се развила из грчког.	Т	Н																		
Ћирилично писмо води порекло од феничанског писма.	Т	Н																		
Идеографско писмо није сложеније од пиктографског	Т	Н																		

7.	Који систем писма су деца заправо пронашла уклесан у поду тајне собе, према подели из претходног питања? а) Пиктографско б) Идеографско в) Фонетско г) Хијероглифско <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
8.	Заокружи део реченице тако да израз буде тачан: а) Тајни запис Месечевог народа записан је/ није записан слоговним писмом. б) Писмо Месечевог народа бисмо/ не бисмо сврстали у групу заједно са феничанским писмом. в) Да је порука записана пиктографским писмом, речник би деци био/ не би био неопходан.	
9.	Користећи следеће пиктограме 1. 2. 3. 4. 5. 6. <i>преведи на сликовни језик следећу поруку:</i> КРЕЋЕМО СЕ ХИТРО ПО МРАКУ ОД ВАТРЕ СМО ЖАРКЕ У СТРАХУ Одговор – можеш их нацртати или написати бројеве по реду.	

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице - хемијском оловком. Срећно!

Археолози, као поуздани одгонетачи давно прошлог времена који за сведоке позивају искључиво материјалне доказе, утврдили су да су Пиротски град(ић) чиниле три спојене целине с посве одвојеном наменом, да су изведене различитим поступцима и начинима зидања и да су изграђене у различитим временским раздобљима. И да је град, временом, имао три средњовековно класичне целине: Горњи, Средњи и Доњи град.

Горњи град био је смештен на издвојеној ниској стени уз саму десну обалу Бистрице, незнатно удаљен од њеног ушћа у Нишаву. На четири стране света имао је одговарајуће правоугане куле повезане изломљеним снажним бедемима који су, на неким местима, били високи и до једанаест метара. У њему су, какав је и онда био обичај, уточиште налазили најважнији људи тог времена. А на врху стене била је смештена највећа од свих донжон кула. Иако с почетка безбедан за своје станаре, који су веровали у свемоћ хладног оружја, Горњи град брзо је постао део прошлости пошто се појавило ватрено оружје. Ваљало га је, дакле, прилагодити све разорнијем оружју и оруђу нападача.

Средњи град степенасто је спуштен на подножје издвојене стене, јужно, источно и северно уз Горњи град и заузимао је простор од завидних 4200 квадратних метара који су обезбеђивали бедеми. Њихова је висина на појединим местима износила и до девет метара. И ту су, пред предстојећом опасношћу, многи људи драгоцени велможама из Горњег града могли да нађу уточиште, за себе и своју породицу.

Уобичајена пристојно изграђена средњовековна утврда била је незамислива без такозваног Доњег града, трећег прстена једне целине. Ту су се сабирали себри, односно последњи сталеж феудалног времена, оно кад напаст стигне изненадно и у гомили и, за добробит превасходно оних из Горњег града, ваља спасавати све што се затекло на пољима поред града. А да би се успешно бранио Доњи град – први бедем до оног у Горњем граду – цео је опкољен зиданим воденим каналом, ширине пет-шест метара, спојеним с Бистрицом.

Град је имао и одговарајуће капије. Зависно од тога из ког се правца улазило у Пирот, оне су се звале: Нишка, Стамболска и Књажевачка. Данас постоје тек у записима бројних путописаца, па се у остатке града улази на свој начин и на своју руку...

*Камено ткање, Српски средњовековни градови, 1. део, Политикин Забавник
(посебно издање, 2024), стр. 11-13.*

1.	А. Која од следећих тврдњи најбоље описује град у овом тексту? а) Град је имао само једну унутрашњу целину. б) Град се састојао од три спојене целине, које су имале различите намене. в) Град је био изграђен само у једном временском раздобљу. г) Град није имао бедеме. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i> Б. Ако неко живи у Горњем граду, шта се може закључити на основу текста? а) Живи на левој обали Бистрице. б) Живи на десној обали Бистрице. в) Бави се трговином. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>	
----	--	--

	В. Ако би непријатељ кренуо ка граду преко поља, шта би најпре морао да савлада? а) бедеме Доњег града б) бедеме Средњег града в) водени канал повезан са Бистрицом г) куле Горњег града Заокружи слово испред тачног одговора.													
2.	У тексту се говори о остацим тврђаве у Пироту. На основу датих података, на линије упиши на који део тврђаве се односе следеће тврдње. а) Смештен на издвојену ниску стену уз десну обалу реке Бистрице, имао је највише куле и велики бедем. _____ б) Простор где су се налазили сељаци и становници, окружен зиданим воденим каналом. _____ в) Смештен јужно, источно и северно од Горњег града, имао је степенасту структуру и значајну улогу у одбрани града. _____ г) Омогућава улазак у град путницима из Турске.													
3.	Пронађи речи у тексту које одговарају датим објашњењима и упиши их у табелу: <table><tr><th>Реч</th><th>Значење у контексту текста</th></tr><tr><td></td><td>Град опасан бедемима у средњем веку.</td></tr><tr><td></td><td>Заједнички назив за мач, копље, стрелу...</td></tr><tr><td></td><td>Непријатељска војска која напада.</td></tr><tr><td></td><td>Најсиромашнији слој феудалног друштва.</td></tr><tr><td></td><td>Највиша тачка града.</td></tr></table>	Реч	Значење у контексту текста		Град опасан бедемима у средњем веку.		Заједнички назив за мач, копље, стрелу...		Непријатељска војска која напада.		Најсиромашнији слој феудалног друштва.		Највиша тачка града.	
Реч	Значење у контексту текста													
	Град опасан бедемима у средњем веку.													
	Заједнички назив за мач, копље, стрелу...													
	Непријатељска војска која напада.													
	Најсиромашнији слој феудалног друштва.													
	Највиша тачка града.													
4.	Који је био разлог за прилагођавање Горњег града новим војним техникама? а) Појава нових нападача. б) Увођење ватреног оружја. в) Град је морао бити прерађен ради лепшег изгледа. г) Потреба за бољом организацијом живота унутар града. Заокружи слово испред тачног одговора.													
5.	На основу текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан: <table><tr><td>Горњи град је са свих страна опасан зидинама од 11 метара.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr><tr><td>Западни бедеми Средњег града достижу висину и до девет метара.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr><tr><td>Зидани водени канали представљају први бедем одбране.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr></table>	Горњи град је са свих страна опасан зидинама од 11 метара.	Т	Н	Западни бедеми Средњег града достижу висину и до девет метара.	Т	Н	Зидани водени канали представљају први бедем одбране.	Т	Н				
Горњи град је са свих страна опасан зидинама од 11 метара.	Т	Н												
Западни бедеми Средњег града достижу висину и до девет метара.	Т	Н												
Зидани водени канали представљају први бедем одбране.	Т	Н												
6.	У Пиротском граду су живели различити сталежи људи. Испод су наведена имена и описи различитих сталежа, као и њихова могућа места боравка у случају напада на град. Ваш задатак је да одредите у ком делу града би били смештени сви они у зависности од њиховог сталежа. 1. Свештеник Милан – Религиозна личност која обавља верске обреде и пружа духовну подршку властели. 2. Сељак Јован – Личност која се бави пољопривредом и обрадом земље, обично са нижим друштвеним статусом. 3. Велепоседник Петар – Богат земљопоседник који поседује велике области земље и има велики утицај у друштву. 4. Трговац Никола – Особа која се бави куповином и продајом роба, путује између градова ради трговине. 5. Ратник Стеван – Личност која је обучена за рат, бори се за заштиту града и његових становника.” <table><tr><th>Лице</th><th>Локација у случају напада</th></tr><tr><td>Свештеник Милан</td><td></td></tr><tr><td>Сељак Јован</td><td></td></tr><tr><td>Велепоседник Петар</td><td></td></tr><tr><td>Трговац Никола</td><td></td></tr><tr><td>Ратник Стеван</td><td></td></tr></table>	Лице	Локација у случају напада	Свештеник Милан		Сељак Јован		Велепоседник Петар		Трговац Никола		Ратник Стеван		
Лице	Локација у случају напада													
Свештеник Милан														
Сељак Јован														
Велепоседник Петар														
Трговац Никола														
Ратник Стеван														

7.	Најстарији запис потиче из 1433. године, када је француски путописац Бертрандон де ла Брокијер прошао кроз Србију деспота Ђурђа Бранковића и у књизи „Путовање преко мора” оставио драгоцене изворе за нашу средњовековну повест. О Пироту је забележио и ово: „А затим уђох у један планински крај који је леп и лак за јахање и дођох у другу једну равницу где има једна варош, звана Пирот, подигнута на реци које се зове Нишава, и није утврђена, али на једном крају има градић, коме је са једне стране река, а са друге једна велика баруштина. И доста је мало место, близу једне планине на северу. И у реченој вароши је само мало Турака...” На основу текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан <table border="1" data-bbox="248 478 1292 636"> <tr> <td>Бертрандон је написао путопис</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>У Пирот је дошао пешачећи.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>Пирот који описује се састоји од два градића.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> <tr> <td>До Пирота је допутовао преко планина.</td><td>Т</td><td>Н</td></tr> </table>	Бертрандон је написао путопис	Т	Н	У Пирот је дошао пешачећи.	Т	Н	Пирот који описује се састоји од два градића.	Т	Н	До Пирота је допутовао преко планина.	Т	Н	
Бертрандон је написао путопис	Т	Н												
У Пирот је дошао пешачећи.	Т	Н												
Пирот који описује се састоји од два градића.	Т	Н												
До Пирота је допутовао преко планина.	Т	Н												
8.	Прочитајте оба текста и изаберите слово испред групе речи које су исте или сличне у оба текста. а) Градић, река, Пирот, планина, место б) Тврђава, Турци, Бистрица, Варош, стене в) Јахање, баруштина, утврђење, варош, Нишава г) Мачеви, бедеми, лукови, оружје, планина <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>													
9.	А. У оба текста описан је Пирот, али на различите начине. Које од ових тврдњи представљају сличности у опису Пирота? а) Пирот се налази близу реке Нишаве и окружен је планинама. б) У оба текста се помиње да је Пирот утврђени град са великим бедемима. в) У оба текста се помиње да је Пирот био место са великом војном гарнизонам. г) Описује се да је Пирот био мало место, окружено баруштином и реком. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i> Б. Изаберите разлике у опису Пирота које се могу уочити из оба текста. а) У првом тексту се помињу бедеми и утврде, док у другом тексту се Пирот описује као неутврђен град. б) У првом тексту се наводи да је Пирот био важан град са великом војном снагом, док у другом тексту се помиње да је Пирот био мали град са само неким Турцима. в) У другом тексту Пирот је описан као град са многим кулама и великим бедемима, што се не помиње у првом тексту. г) У оба текста Пирот је описан као велики град са развијеном економијом и трговином. <i>Заокружи слова испред тачних одговора.</i>													

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____

Драги Читалићу, читај пажљиво, одговарај на питања потпуним правописно тачним реченицама и пиши писаним словима ћирилице - хемијском оловком. Срећно!

ГРАД СВЕТОГ ПРОКОПИЈА

Настанак града на реци Топлици, или изнад ње, свеједно, зналци прошлости смештају још у античко доба. Тада је то било римско и рановизантијско утврђење Хамеум, да би га Византинци преименовали у Компелос. Данашњи назив потиче из 14. века, тачније из 1395. године, када га кнегиња Милица, удова кнеза Лазара, први пут помиње у једној повељи (којом две своје куће оставља Манастиру Светог Пантелејмона) као „град Светог Прокопија”.

А речени светац, односно његове мошти, овде је пренет из Ниша непосредно пре боја на Плочнику, 1376. године. Сматрало се да је ово место сигурно и да може да пружи одговарајућу заштиту мученику који је, као римски војник, страдао за веру још 302. године, негде у Палестини.

Било је то време кад је народ најбоље могао да се држи на окупу и у послушности уз једну такву светињу. Не зна се како су и кад Прокопијеви остаци стигли на обалу Нишаве, али се зна да град педесетак километара југозападно од Ниша од краја 14. века носи данашње име. Истина, неки историчари склонили су причи да данашњи назив града вежу за реклу Топлицу, која је, обилазећи око брда Хисар, ту негде прокопала канал и направила прокоп, те отуда и Прокупље. Управо је река Топлица, која са три стране опасује Хисар, условила да на брду од давнина стоји утврђење и да управо ту никну прве насеобине у овом крају. Пошто је мало материјалних трагова претходних култура које су настањивале Хисар и с њега се браниле, права прича о њему смештена је у средину 14. века.

Народно предање везује утврђење изнад Топлице за Југ-Богдана, односно извесног властелина Југа. О његовом присуству овде сведоче бројни географски називи, попут села Југбогдановац (према Нишу) и Девет Југовића (ка Косову), а ту је и Југ-Богданова кула и Југ-Богданова црква уз само брдо. Мада историчари тврде да су и Југ-Богдан и његови синови личности које историја не познаје и који су из маште народног певача, извесно је да је овде била постојбина и других косовских јунака извидника – Топлице Милана и Косанчић Ивана (по реци Косаници, десној притоци Топлице код оближње Куршумлије).

Време настанка средњовековног утврђења изнад Прокупља нераскидово је везано за доба пропасти српског царства. Многи великаши, препуштени себи и својој умешности да преживе у том смутном времену, били су приморани да своје поседе и животе бране од све силе напасника и зато су на одговарајућим местима подизали праве утврде.

А Хисар је био згодно место, с три стране заштићено реком, с погледом на падине Јастрепца и обронке Копаоника. Стражар је прашину коњских копита могао да види на удаљености од дана хода, довољно да околно становништво спас потражи бекством иза сигурности десетак метара високих камених бедема и дубоког сувог рова с источне стране, оне отворене према долини. Већ помињани „Летопис цркве прокупачке” овако је описао град:

„То беше знатно утврђење још у старо време, касније византијско и најзад српско. Град беше опасан овалним зидом коме се придруживао други, а затим и трећи. С југа уз стену била су три торња, у средини опасаног простора две четвороспратне куле, а к северу уз зид једна. На падинама према Топлици била је висока „водена” кула, очито средњовековна... Народна традиција прича, можда с правом, да је то град Југ-Богдана...”

1.	На основу текста повежи речи из леве колоне са њиховим значењем у десној колони уписујући одговарајуће слово на цртицу, али пази – један пар је вишак <table><tr><td>___ Повеља</td><td>А) Особа која чува стражу.</td></tr><tr><td>___ Властелин</td><td>Б) Време немира, несигурности и хаоса.</td></tr><tr><td>___ Смутно време</td><td>В) Свечана јавна исправа, декрет владара којим се дају права или поседи.</td></tr><tr><td>___ Зналци прошлости</td><td>Г) Припадник вишег, повлашћеног друштвеног слоја у средњем веку.</td></tr><tr><td>___ Предање</td><td>Д) Онај који напада, освајач, непријатељ.</td></tr><tr><td>___ Извидник</td><td>Ђ) Службена белешка о кретању непријатељске војске.</td></tr><tr><td>___ Напасник</td><td>Е) Историчар</td></tr></table>	___ Повеља	А) Особа која чува стражу.	___ Властелин	Б) Време немира, несигурности и хаоса.	___ Смутно време	В) Свечана јавна исправа, декрет владара којим се дају права или поседи.	___ Зналци прошлости	Г) Припадник вишег, повлашћеног друштвеног слоја у средњем веку.	___ Предање	Д) Онај који напада, освајач, непријатељ.	___ Извидник	Ђ) Службена белешка о кретању непријатељске војске.	___ Напасник	Е) Историчар	
___ Повеља	А) Особа која чува стражу.															
___ Властелин	Б) Време немира, несигурности и хаоса.															
___ Смутно време	В) Свечана јавна исправа, декрет владара којим се дају права или поседи.															
___ Зналци прошлости	Г) Припадник вишег, повлашћеног друштвеног слоја у средњем веку.															
___ Предање	Д) Онај који напада, освајач, непријатељ.															
___ Извидник	Ђ) Службена белешка о кретању непријатељске војске.															
___ Напасник	Е) Историчар															
2.	Пажљиво прочитај текст, па одговори на питања испод: А. Како се Прокупље звало у римско доба? а) Компелос б) Хамеум в) Плочник <i>Заокружи слово испред тачног одговора</i> Б. Који је први писани документ у којем се помиње назив „Град Светог Прокопија“? а) Повеља кнегиње Милице из 1395. године б) Летопис цркве прокупачке в) Песма о девет Југовића <i>Заокружи слово испред тачног одговора</i> В. На основу чега су неки историчари извели назив града (етимологију), мимо имена свеца? а) На основу назива брда Хисар б) На основу прокопаног канала реке Топлице в) На основу презимена властелина Југа <i>Заокружи слово испред тачног одговора</i> Г. Који су косовски јунаци, према предању, потекли из овог краја? а) Кнез Лазар и деспот Стефан б) Свети Прокопије и Свети Пантелејмон в) Топлица Милан и Косанчић Иван <i>Заокружи слово испред тачног одговора</i> Д. Који се од наведених догађаја десио први пут у историји Прокупља? а) Пренос моштију Светог Прокопија у град б) Изградња утврђења на Хисару в) Оснивање манастира Светог Пантелејмона г) Промена имена града у Прокупље															
3.	Како је према „Летопису цркве прокупачке“ био организован одбрамбени систем града? а) Град је био опасан са три овална зида који су се надовезивали један на други. б) У средишту утврђења налазиле су се две куле на четири спрата. в) Сваки од три торња налазио се на по једној страни света, штитећи прилазе граду. г) Висока „водена“ кула била је смештена на падинама окренутим према реци Топлици. д) Утврђење је имало три торња постављена уз стену са западне стране. <i>Заокружи слова испред тачних одговора.</i>															

	На основу текста заокружи Т за исправан закључак или Н за неисправан:	
4.	Према тексту, Прокупље је настало тек у 14. веку.	Т Н
	Мошти Светог Прокопија су у Прокупље пренете из Ниша.	Т Н
	Историчари су доказали да је Југ-Богдан стварна историјска личност.	Т Н
	Река Топлица опасује брдо Хисар са три стране.	Т Н
	„Водена кула” се налазила на врху Јастрепца.	Т Н
5.	Поделили смо текст на целине и у складу са одговарајућим садржајима, дали наслове, али смо уписујући у табелу, све измешали. а) Помози да успоставимо ред тако што ћеп повезати целине са садржајем б) Испред сваке целине стави број да добијемо исправан план текста.	
	Целине	Садржај
	___ Настанак и историја	А) Објашњење како је река Топлица "условила" назив града.
	___ Југ-Богдан	Б) Опис кула и бедема према летопису.
	___ Стратегијска важност	В) Римско утврђење Хамеум и византијски Компелос.
	___ Теорије о имену	Г) Потреба становништва за заштитом у време пропасти царства.
	___ Изглед утврђења	Д) Долазак свеца из Ниша 1376. године.
___ Пренос моштију	Ђ) Личности које историја не познаје, а народ пева о њима.	
6.	Пажљиво прочитај текст па на цртама испред тврдњи напиши Т ако је тврдња тачна, или Н ако је нетачна. ___ Прокопијеве мошти донесене су у Прокупље би заштитиле град пред предстојећи бој. ___ Југ-Богдан је био један од првих оснивача града Прокупља. ___ Топлица Милан и Косанчић Иван су стварне историјске личности, јунаци овог краја. ___ Хисар је пружао сигурност и заштиту становницима од напада, чинећи га природном тврђавом.	
	Пажљиво прочитај следећи текст па одговори на питања испод: Ниједан догађај у српској историји није оставио тако дубок траг и трајан утисак као Косовска битка из 1389. године. Историјска наука ни до данас није расветлила појединости у вези ове битке. Оно што је сигурно то је да је кнез Лазар припремајући се за нову битку позвао и сву властелу из Топлице. Народна традиција ће улогу топличке властеле у Косовском боју подићи до неслућених висина. У народном предању срећемо Југ Богдана и његових девет синова као господаре Прокупља, Милана Топлицу као господара Средње Топлице а Ивана Косанчића као господара Горње Топлице и Косанице. И данас постоје куле у Топлици. Југ Боганова кула у Прокупљу, кула Милана Топлице у Вичи и кула Косанчић Ивана у селу Иван Кула. Народна традиција везала је име Југ-Богдана за град Прокупље. Латинска црква позната је и као Југ-Богданова црква, Хисар је град Југ-Богданов, кула поред Топлице зове се Југ-Богданова а ту је и село Југ-Богдановац. Властелин Југа могао би бити иста личност са Југ-Богданом који се спомиње међу 24 «добра човека» који су учествовали у изради Закона о рудницима, а за које се у предговору деспота Стефана Лазаревића каже да нису били из Новог Брда. Властелин Југа имао је поседе у суседној области Дубочици (лесковачки крај). Средњовековни град у Прокупљу је крајем 15. века као значајно насеље на путу ка Приморју и Дубровнику, имао статус града какав су имали Крушевац, Сталаћ, Бован, Петрус и Лесковац.	

	После Косовског боја Топлицом влада кнегиња Милица, односно њен син Стефан (1389 – 1427) под врховним турским суверенитетом. Из овог периода значајно је и то што ће кнегиња Милица први пут поменути данашњи назив града као град Св. Прокопија 1395. године у повељи упућеној светогорском манастиру Св. Пантелејмону. Отуда и град је добио назив по свецу Св. Прокопију чије су мошти из Ниша 1386. године пренете у цркву испод брда Хисар. А. Који историјски документ представља „мост“ између легендарног Југ-Богдана и властелина Југе који је стварно постојао? а) Повеља којом кнегиња Милица дарује манастир Светог Пантелејмона. б) Предговор Закону о рудницима деспота Стефана Лазаревића. в) „Летопис цркве прокупачке” у којем су пописани сви властелини Топлице. г) Турски дефтери (порески пописи) из 15. века. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i> Б. Према тексту, како је Прокупље било позиционирано у оквиру трговачких путева крајем 15. века? а) Као споредно насеље које је служило само за одмор коњаника. б) Као утврђење без икаквог привредног значаја, изоловано од суседних градова. в) Као значајно насеље на путу ка Приморју и Дубровнику, у рангу са градовима попут Крушевца и Сталаћа. г) Као административни центар који је потпуно преузео улогу Новог Брда. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>											
8.	Шта је тачно према оба приложена текста? а) Историјски извори и народно предање се потпуно слажу да је Југ-Богдан изградио Хисар као одбрану од Турака. б) Град је добио име по Светом Прокопију 1395. године, док га предање и даље везује искључиво за личност Југ-Богдана. в) Властелин Југа је био историјски потврђена личност која је лично водила Косовски бој заједно са свих девет синова. г) Историјски извори Југ-Богдана познају као властелина из Закона о рудницима, док га предање види као митског господара града. <i>Заокружи слово испред тачног одговора.</i>											
9.	На основу оба текста, повежи појам из леве колоне са његовим значењем у десној колони али имаш пар вишак. <table><thead><tr><th>Појам</th><th>Значење према тексту</th></tr></thead><tbody><tr><td>1. Властелин Југа</td><td>А) Историјски документ (Закон о рудницима) који га везује за државне послове.</td></tr><tr><td>2. Југ-Богдан</td><td>Б) Историјска личност чије је постојање доказано археолошким ископавањима на Хисару.</td></tr><tr><td>3. Повеља из 1395.</td><td>В) Митска фигура коју је народна машта створила да оличење јунаштва.</td></tr><tr><td>4. Хисар као утврђење</td><td>Г) Историјски чин кнегиње Милице којим је град добио име по светитељу.</td></tr></tbody></table>	Појам	Значење према тексту	1. Властелин Југа	А) Историјски документ (Закон о рудницима) који га везује за државне послове.	2. Југ-Богдан	Б) Историјска личност чије је постојање доказано археолошким ископавањима на Хисару.	3. Повеља из 1395.	В) Митска фигура коју је народна машта створила да оличење јунаштва.	4. Хисар као утврђење	Г) Историјски чин кнегиње Милице којим је град добио име по светитељу.	
Појам	Значење према тексту											
1. Властелин Југа	А) Историјски документ (Закон о рудницима) који га везује за државне послове.											
2. Југ-Богдан	Б) Историјска личност чије је постојање доказано археолошким ископавањима на Хисару.											
3. Повеља из 1395.	В) Митска фигура коју је народна машта створила да оличење јунаштва.											
4. Хисар као утврђење	Г) Историјски чин кнегиње Милице којим је град добио име по светитељу.											

Укупно бодова: _____

Прегледао/-ла: _____